

Νόμος της ΕΕ για την Αποκατάσταση της Φύσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1991 • Εφαρμογή από 18/08/2024

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**Βρυξέλλες, 24 Ιουνίου 2024
(OR. en)**

**2022/0195 (COD)
LEX 2321**

**PE-CONS 74/1/23
REV 1**

**ENV 1402
CLIMA 605
FORETS 193
AGRI 758
POLMAR 60
CODEC 2314**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ**

Τι είναι ο νόμος;

Νομική μορφή, πεδίο εφαρμογής και βασική ιδέα

Ορισμός (με απλά λόγια)

- Ευρωπαϊκός Κανονισμός (άμεση εφαρμογή σε όλα τα κράτη-μέλη).
- Θέτει δεσμευτικούς, μετρήσιμους στόχους αποκατάστασης οικοσυστημάτων.
- Καλύπτει χερσαία, γλυκά νερά, παράκτια/θαλάσσια, αστικά οικοσυστήματα, καθώς και δείκτες για γεωργία & δάση.
- Εφαρμόζεται από 18/08/2024 (έναρξη ισχύος + 20 ημέρες από δημοσίευση).

Γιατί «Κανονισμός»;

Σε αντίθεση με μια Οδηγία, ο Κανονισμός εφαρμόζεται άμεσα και ορίζει υποχρεώσεις, δείκτες, παρακολούθηση και προθεσμίες.

Κάθε κράτος-μέλος οφείλει να καταρτίσει Εθνικό Σχέδιο Αποκατάστασης με συγκεκριμένα μέτρα και χρηματοδότηση.

Γιατί χρειάζεται;

Η «λογική» του νόμου σε 3 αριθμούς

81%

των οικοτόπων στην ΕΕ είναι σε κακή/ανεπαρκή κατάσταση

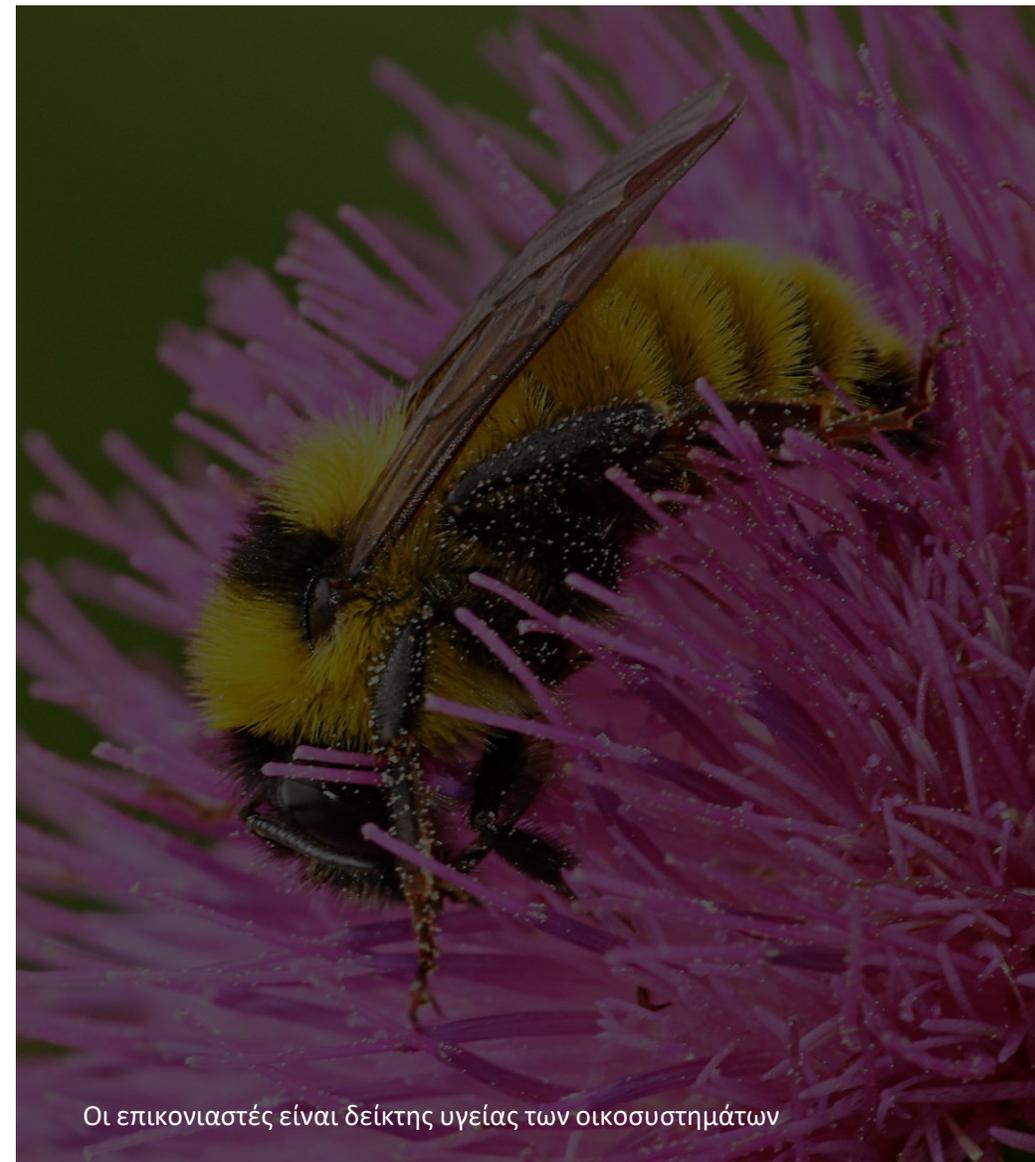
€4–

€38

οφέλη για κάθε €1 που επενδύεται σε αποκατάσταση

1/3

των ειδών μελισσών και πεταλούδων βρίσκεται σε πτωτική τάση

Οι επικονιαστές είναι δείκτης υγείας των οικοσυστημάτων

Κύριοι στόχοι (άρθρο 1 + συνοπτική περιγραφή)

Αποκατάσταση φύσης

- Μακροπρόθεσμη ανάκαμψη βιοποικιλότητας & ανθεκτικών οικοσυστημάτων.
- Βελτίωση λειτουργιών/υπηρεσιών οικοσυστημάτων (νερό, έδαφος, επικονίαση, φυσική προστασία).
- Αποφυγή «σημαντικής υποβάθμισης» σε περιοχές που αποκαθίστανται.

Κλίμα • Τρόφιμα • Δεσμεύσεις

- Συμβολή σε μετριασμό & προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Ενίσχυση επισιτιστικής ασφάλειας (γόνιμα εδάφη, επικονίαση, νερό).
- Υποστήριξη διεθνών δεσμεύσεων της ΕΕ (π.χ. παγκόσμιο πλαίσιο βιοποικιλότητας).

Τι καλύπτει;

Οικοσυστήματα και θεματικές ενότητες

Ο νόμος καλύπτει στόχους και υποχρεώσεις ανά τύπο οικοσυστήματος:

Χερσαία/Παράκτια/Γλυκά νερά

Θαλάσσια οικοσυστήματα

Αστικά οικοσυστήματα

Συνδεσιμότητα ποταμών & πλημμυρικές πεδιάδες

Επικονιαστές

Αγροτικά οικοσυστήματα (δείκτες + τυρφώνες)

Δασικά οικοσυστήματα (δείκτες)

Εθνικά Σχέδια • Παρακολούθηση • Αναφορές

Βασικοί ποσοτικοί στόχοι

Τι «μετράμε» και μέχρι πότε

Οριζόντιος στόχος ΕΕ

≥20% της χερσαίας και θαλάσσιας έκτασης της ΕΕ υπό μέτρα αποκατάστασης έως το 2030

...και όλα τα οικοσυστήματα που χρειάζονται αποκατάσταση έως το 2050

25.000 km

ποταμών σε ελεύθερη ροή έως 2030
(αφαίρεση εμποδίων)

**0 καθαρή
απώλεια**

αστικού πρασίνου & κάλυψης δέντρων έως
2030

**Αναστροφή
πτώσης**

επικοινωνιών έως 2030 & αυξητική τάση
μετά

3 δισ. πρόσθετα δέντρα

Η εφαρμογή του νόμου πρέπει να συνεισφέρει στη δέσμευση της ΕΕ για φύτευση 3 δισ. δέντρων έως 2030 (με οικολογικά κριτήρια).

Τυρφώνες

αποκατάσταση αποστραγγισμένων
τυρφώνων σε αγροτική χρήση
(30%/40%/50% έως 2030/2040/2050)

Τι προβλέπει να γίνει;

Πακέτο παρεμβάσεων ανά τομέα

Γεωργία

- Δείκτες: πεταλούδες λιβαδιών, οργανικός άνθρακας εδάφους, χαρακτηριστικά υψηλής ποικιλότητας.
- Δείκτης «farmland birds» να φτάνει συγκεκριμένα επίπεδα.
- Αποκατάσταση/επαναύγρυνση τυρφώνων σε αγροτική χρήση (30/40/50%).

Δάση

- Ανοδική τάση: δείκτης δασικών πουλιών.
- 6/7 δείκτες: νεκρό ξύλο (όρθιο/πεσμένο), ανομοιόμορφη δομή, συνδεσιμότητα, άνθρακας, γηγενή είδη, ποικιλία ειδών.

Πόλεις

- 0 καθαρή απώλεια αστικού πρασίνου & κόμης δέντρων έως 2030.
- Αυξητική τάση μετά το 2030 έως «ικανοποιητικά επίπεδα».

Νερά & Θάλασσα

- Απογραφή εμποδίων και αφαίρεση (προτεραιότητα σε παρωχημένα) για 25.000 km ελεύθερης ροής.
- Αποκατάσταση θαλάσσιων οικοτόπων (π.χ. θαλάσσια λιβάδια, ιζήματα) & ειδών.
- Αποκατάσταση συνδεδεμένων πλημμυρικών πεδιάδων έως 2050.

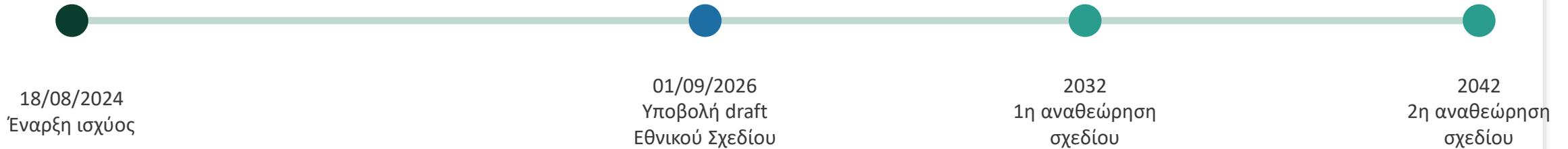
Ποια άρθρα έχει;

Δομή του Κανονισμού (28 άρθρα)

Κεφάλαια & βασικά άρθρα (highlights)

Κεφ. I	Άρθρα 1–3	Σκοπός, γεωγραφικό πεδίο, ορισμοί
Κεφ. II	Άρθρα 4–13	Στόχοι/υποχρεώσεις ανά οικοσύστημα (οικότοποι, θάλασσα, πόλεις, ποτάμια, επικονιαστές, γεωργία, δάση, 3 δισ. δέντρα)
Κεφ. III	Άρθρα 14–19	Εθνικά Σχέδια Αποκατάστασης: προετοιμασία, περιεχόμενο, υποβολή, αξιολόγηση, αναθεωρήσεις
Κεφ. IV	Άρθρα 20–21	Παρακολούθηση & υποβολή εκθέσεων (reporting)
Κεφ. V	Άρθρα 22–28	Παραρτήματα, εξουσιοδοτήσεις, επιτροπές, τροποποιήσεις, αναθεώρηση, προσωρινή αναστολή, έναρξη ισχύος

Κρίσιμες προθεσμίες

Τι πρέπει να περιέχει το Εθνικό Σχέδιο (high level):

- Χαρτογράφηση κατάστασης οικοτόπων/ειδών & κενών γνώσης.
- Ιεράρχηση περιοχών/μέτρων (π.χ. υγρά τοπία, ποτάμια, δάση, θαλάσσια λιβάδια).
- Δείκτες, παρακολούθηση, μηχανισμοί αποφυγής «σημαντικής υποβάθμισης».
- Εκτίμηση κόστους, πηγές χρηματοδότησης, συνέργειες με WFD/MSFD/ΚΑΠ.

Ελλάδα: τι έχει γίνει μέχρι σήμερα;

Υποδομή πολιτικής & παραδείγματα έργων

Παράδειγμα οικοσυστήματος
με ανάγκες αποκατάστασης
(λίμνη/υγρότοπος)

Κύρια σημεία

- Natura 2000: 446 περιοχές (~27% της χερσαίας έκτασης και >19% της θαλάσσιας).
- 2021–2027: Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, σχέδια διαχείρισης & σχέδια ΠΔ για όλες τις 446 περιοχές.
- LIFE-IP 4 NATURA (2018–2025): ολοκληρωμένες δράσεις για διαχείριση/συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία φύσης.
- Ενδεικτικά έργα αποκατάστασης: Λίμνη Κάρλα, αποκατάσταση καμένης ελατοδάσους στην Πάρνηθα.
- Θαλάσσια βιοποικιλότητα: ανακοινώσεις για νέα θαλάσσια πάρκα & πακέτο έργων (2024) για επέκταση προστασίας έως 2030.

Σημ.: Το Εθνικό Σχέδιο Αποκατάστασης για τον νόμο της ΕΕ υποβάλλεται έως 01/09/2026 (Άρθρο 16).

Ελλάδα: επόμενα βήματα (πρακτικά)

Πώς «δένει» ο νόμος με υφιστάμενα εργαλεία

Έως την υποβολή του Εθνικού Σχεδίου (01/09/2026):

1

Βασική γραμμή (baseline) & δεδομένα

Χάρτες κατάστασης οικοτόπων/ειδών, κενά γνώσης, κοινή μεθοδολογία παρακολούθησης.

2

Ιεράρχηση δράσεων υψηλής απόδοσης

Υγρότοποι/πλημμυρικές πεδιάδες, ποτάμια (απογραφή εμποδίων), μετα-πυρική αποκατάσταση δασών, αστικό πράσινο.

3

Συνέργειες πολιτικών & χρηματοδότηση

Ενσωμάτωση σε WFD/MSFD, Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ, LIFE/Συνοχή/RRF, καθώς και στα σχέδια διαχείρισης Natura 2000.

4

Διακυβέρνηση & διαφάνεια

Ρόλοι φορέων, δημόσια διαβούλευση, δείκτες προόδου, μηχανισμός αποφυγής «σημαντικής υποβάθμισης».